

Bespreking: Guus van der Veer

Marga Ganzevles en Rob de Blok: *Wie zorgt er dan voor mij? Een veilige toekomst voor kinderen in de jeugdzorg*. Uitgeverij SWP, Amsterdam 2015, ISBN 9789088506017. (Geestelijke gezondheidszorg/Jeugdzorg/Kind en ouders/Informatief/AG/PO) Zie ook: <http://www.swpbook.com> en <http://www.wiezorgterdanvoormij.nl/>

**Soort boek/ziekte/stijl:** In 196 bladzijden wordt de praktijk van de jeugdzorg in Nederland ter discussie gesteld. De auteurs vertellen over hun eigen ervaringen als pleegouders en als professionele gezinshuisouders, maar laten ook allerlei professionele hulpverleners aan het woord.

**Over de schrijvers:** Rob de Blok en Marga Ganzevles leven sinds 2007 samen met uit huis geplaatste kinderen. Eerst als pleegouders, daarna zes jaar als professionele gezinshuisouders. In die jaren hebben ze met veel verschillende hulpverleners, gezinsvoogden, artsen, therapeuten en psychiaters te maken gehad en samengewerkt. Ze kennen het systeem van binnenuit en hebben zich verdiept in de achtergronden. Als journalist heeft Rob uitgebreid research gedaan en professionals geïnterviewd. Marga heeft de, vaak schrijnende, geschiedenissen van de kinderen beschreven.

**Korte beschrijving:** Het boek is bedoeld om steun te bieden aan pleegouders en gezinshuisouders en om hulpverleners en beleidsmakers in de jeugdzorg te inspireren. Uit de verhalen in dit boek blijkt dat kinderen vaak van de regen in de drup belanden. De uithuisplaatsing zorgt voor nieuwe trauma's. Kinderen krijgen geen of te weinig hulp. Langdurige onzekerheid belemmert hun ontwikkeling en leidt ertoe dat zij verder beschadigd raken.

In het boek komen allerlei problemen binnen de jeugdzorg naar voren: bureaucratie, onderbezetting, onwetendheid, handelingsverlegenheid, vermijdingsgedrag, organisatorische wanorde, gebrek aan transparantie en soms zelfs nalatigheid door een gebrek aan gevoel van urgentie en slechte samenwerking. Maar er worden ook positieve kanten belicht: er zijn moedige therapeuten die aan de slag willen met deze kinderen, gezinsvoogden die samenwerking zoeken, Bovendien krijgt de rechterlijke macht meer mogelijkheden om te kiezen voor het kind en niet per se voor de ouder.

Het boek wordt afgesloten met twee bladzijden waarin de schrijvers, onder het motto "Kinderen help je door de hulp te bieden waar zij om vragen", een reeks aanbevelingen doen voor hulpverleners en begeleiders. Wat de kinderen vragen vatten ze als volgt samen: 'Help me niet alleen te zijn', 'Steun me bij het groot worden', en 'Zorg dat ik niet bang hoef te zijn'.

**Wat viel op:** Volgens de tekst op de omslag is het boek 'geschreven vanuit de kinderen'. Dat betekent niet dat kinderen rechtstreeks aan het woord komen. Wel wordt het gedrag van kinderen waarmee de schrijvers te maken hadden op veel plaatsen uitvoerig beschreven en met veel invoelingsvermogen geduid.

### **Citaten:**

Blz. 17-18. "De groepsleider overhandigde ons een kartonnen doos met daarin medicatie in verband met haar astma en eczeem. Voor de astma twee verschillende medicijnen die ze moest inhaleren met een toeter. Ons werd verzekerd dat zij zelf kon aangeven wanneer ze extra pufjes nodig had. Ook al was ze pas zeven jaar, ze voelde goed aan wat ze nodig had. Dat bleek een groot misverstand, maar toen waren we al een week of twee verder.

Blz. 21. Een gezinshuishouder: "Voor één kind krijgen we negen uur per week betaald. Als het lang heel zwaar was en je tijdelijk drie kinderen wil opvangen in plaats van vier, moet

je een kwart van je inkomen inleveren. Wij werken dag en nacht en zijn eens in de twee weken een weekend vrij.”

Blz. 81. “De oudste was heel sterk en hield van sport en bewegen. Maar zij kon na en klein stootje in hysterisch huilen uitbarsten. Als we niet vooraf een plan hadden gemaakt hoe hiermee om te gaan, hadden we zeker enige keren op de eerste hulp gezeten. Nu keken we of er zichtbare schade was, we troostten haar en leidden haar af. Aan het geil te horen moest het heel ernstig zijn, maar het lukte haar niet langer dan een half uurtje om haar pijnlijke ledemaat stil te houden. Zeker als we een spelletje gingen doen. Daarna ging het vanzelf beter en was het leed geleden, ook voor ons”.

### **Recensies/Extra:**

De schrijvers verzamelen ervaringen uit het veld van de jeugdzorg, zie:

<http://www.wiezorgterdanvoormij.nl>

Voor een kennismaking met de auteurs op video, zie:

<https://www.youtube.com/watch?t=18&v=AAMpTXANgDg>

Het boek werd ook besproken op radio 1 (zie: <http://wiezorgterdanvoormij.nl/het-boek/48-radio-1-jan-peels-18-maart-2015> ) en op RTV Noordholland (zie:

<http://www.wiezorgterdanvoormij.nl/het-boek/47-rtv-noord-holland-17-maart-2015> )

Op [www.wiezorgterdanvoormij.nl](http://www.wiezorgterdanvoormij.nl) staan de volgende drie reacties:

Femke Bezuyen, gezinsmanager JBRA:

'In twee dagen uitgelezen. Wat een goede voorstelling van de dagelijkse praktijk, waarin jullie de dilemma's helder en scherp uiteenzetten zonder dat het alleen maar een klaagzang is geworden over de jeugdzorg. Een goed leesbaar boek dat, als je het mij vraagt, door iedereen gelezen zou moeten worden die met deze kwetsbare doelgroep kinderen werkt. Ik heb het dan ook direct aanbevolen bij mijn collega's en mijn manager zou het ook onder de aandacht van de directie brengen.'

Yolanthe van der Ree, journalist

'Wat een mooi boek hebben jullie gemaakt! Liefdevol, betrokken en met kennis van zaken. Echt goed. Hoop dat 't zal bijdragen aan een beter perspectief voor deze kids.'

Hans Auwerda, jeugdhulpspecialist Spirit: 'Mooi boek hebben jullie geschreven. Beleid, praktijk en hoe het voor de kinderen kan uitpakken: het krijgt allemaal een plek - en genuanceerd.'

<http://www.bol.com/nl/profiel/JanWillemdeZeeuw/index.html>: Jan Willem de Zeeuw:

“ In dit boek laten zij zien hoe belangrijk continuïteit en perspectief zijn voor kinderen, wiens ouders niet voor hen kunnen zorgen of zelfs verwaarlozen of mishandelen. Dit boek zou iedereen die betrokken is bij jeugdhulp moeten lezen”.